

מתן

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

חזקת הבתים – דף מספר 13

בס"ד, כ"א בכסלו תשס"ד.

בבא בתרא לה: -לו.

א. ממון המוטל בספק - השלמות

1. נפתח את השיעור בהשלמת הדיון בשרטוט המפה של דיני ממון המוטל בספק. נתמקד בשיון התוס' והר"ח על היחס בין סוגייתנו ובין הסוגייה בתחלת ב"מ. מקדו את תשומת הלב לפער היסודי שבין ר"ת והר"ח ובין הריב"א, ותנו את הדעת למידת המעורבות של ב"ד במצב של ספק.
2. להרחבה – עוד על היחס בין המוציא מחבירו עליו הראיה ובין כל דאליים גבר, עיינו בכתובות כ. תד"ה ואוקי ממנוא בחזקת מריה, "וא"ת בחזקת הבתים... לסומכוס דיחלוקין" (הרקע ההכרחי הוא מינימלי – הסוגייה עוסקת בתרי ותרי, ורב נחמן קובע כי הדין הוא אוקי ממנוא בחזקת מריה, וברש"י ד"ה ואוקי קבע כי תפיסה מועילה).

ב. הסוגייה לה: -לו.

1. לימדו את סוגייה לה: -לו., עם רשב"ם ותוס'. (מצורף העתק מכ"י המבורג). עמדו על מבנה הסוגייה ועל העקרונות ההלכתיים המנוסחים בה.
2. מה פשר הדיון של רב אשי על חזקה בהוריד לפירות? ראו תד"ה ואי וברמב"ן.
3. אכלה ערלה:
 - ראו תד"ה הכי גריס, וברמב"ן ד"ה הכי גריסין.
 - רמב"ם טוען ונטען פי"ב הי"ב ובראב"ד.
 - אני מקווה לספק במהלך הסדר את הממצא בכתבי היד.

מתן

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

חזקת הבתים – דף מספר 13

בס"ד, כ"א בכסלו תשס"ד.

- בבא בתרא לה: כתב יד המבורג 165
חזקתן שלש שנים מיום ליום.
אמ' רבא: אי דלי ליה צנא דפירי, לאלתר הוי חזקה.
אמ' רבא: ואם טען ואמ' לפירות הורדתיו נאמן.
והני מילי בתוך שלש, אבל לאחר שלש לא.
אמ' ליה רב אשי לרב כהנא: אי לפירא אחתיה מאי הוה ליה למעבד?
אמ' ליה: איבעי ליה למחויי.
דאי לא תימא הכי, הני משכנתא דסורא, דכת' בהו' במשלם שניא אילן תיפוק ארעא דא בלא כסף, אי כביש ליה
לשטר משכנתא גביה ואמ' לקוחה הוא בידי, הכי נמי דמהימן?
מתקני רבנן מידי דאתי ביה לידי פסידא?
אלא איבעי ליה למחויי, הכא נמי איבעי ליה למחויי. 5
- אמ' רב יהודה אמ' רב: ישראל הבא מתמת גוי הרי הוא כגוי. מה גוי אין לו חזקה [אלא בשטר] אף ישראל הבא
מתמת גוי אין לו חזקה אלא בשטר.
ואמ' רבה: ואי אמ' האי ישראל (לו ע"א) לדידי אמ' לי גוי דמיניה זבנ(ה) מהימן.
מי איכא מידי דאלו קאי גוי ואמ' לא מהימן ואמ' ישראל מהימן?
אלא אי אמ' ק(מ)א[א]י דידי זבנה גוי מינך מהימן, מגו דאי בעי א' אנא זבנתה מינך.
ואמ' רב יהודה: האי מאן דנקיט מגלא ותובילא, ואמ' איזיל אגזריה לדקל' דפלניא דזבנה ניהלי, מהימן. לא
חציף איניש למגזר דקלא דלא דיליה. 15
- ואמ' רב יהודה: האי מאן דאחזיק מגודא דערודי ולבר, לא הויא חזקה.
מאי טע' ? אמינא כל דזרע ערודי אכלי ליה.
ואמ' רב יהודה: אכלה ערלה הרי זו חזקה + [אינה חזקה].
תניא נמי הכי: אכלה ערלה שביעית וכלאים הרי זו חזקה. 20
- ואמ' רב יוסף: אכלה שחת לא הוי חזקה.
אמ' רבא: ובצואר מחוזא הוי חזקה.
אמ' רב נחמן:
תפתיחא לא הוי חזקה,
אפיק כורא ועייל כורא לא הוי חזקה,
דבי ריש גלותא לא מחזקי ולא מחזקינן בהו. 25
- בבא בתרא לו ע"א אוקספורד (369) 30

מתן

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

חזקת הבתים – דף מספר 13

בס"ד, כ"א בכסלו תשס"ד.

א' רב יהוד' אכלה פרי עורלה זו אינ' חזקה תני' כר' הכי אכלה עורלה ושביעי' וכלאים הרי זו אינה חזקה

בבא בתרא לו ע"א אסקוריל G-1-3

ואמ' רב יהודה אכלה ערלה הרי זו חזקה תניא נמי הני אכלה ערלה שביעית וכלאים הרי זו חזקה

בבא בתרא לו ע"א וטיקן 115

אמ' רב יהודה אכלה ערלה אינה חזקה תניא נמי הכי אכלה ערלה שביעית וכלאים אינה חזקה

5

בבא בתרא לו ע"א פירנצה II I 9-7

ואמ' רב יהודה אכלה ערלה הרי זה [אינה] חזקה [תניא נמי הכי אכלה עורלה שביעית וכלים (הרי) אינ' חזקה

אמ' רב יוסף אכל' אכלה לשחת (אינ') [הרי] זו חזקה

בבא בתרא לו ע"א פריז 1337

ואמ' רב יהודה אכלה ערלה הרי זו חזקה תניא נמי הכי אכלה ערלה שביעית וכלאים הרי זו חזקה

10

בבא בתרא לו ע"א מינכן 95

וא' רב יהוד' אכל' ערל' אינ' חזק' תני' נמי הכי אכל' ערל' שביעי' וכלאי' אינ' חזק'